

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-547/14-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Základní škola Na rovině
Sídlo	Masarykovo náměstí 110, 533 41 Lázně Bohdaneč
E-mail právnické osoby	zs@narovine.cz
IČO	71 341 081
Identifikátor	691 001 073
Právní forma	školská právnická osoba
Zastoupená	Mgr. Janem Sýkorou, ředitelem
Zřizovatel	Občanské sdružení Na rovině
Místo inspekční činnosti	Masarykovo náměstí 110, 533 41 Lázně Bohdaneč
Termín inspekční činnosti	19. až 21. 5. 2014

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, na základě podnětu ze dne 14. 4. 2014 bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Základní škola Na rovině (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s kapacitou 72 žáků a školní družiny s kapacitou 48 žáků.

Škola je neúplná, určená pro žáky 1. až 5. ročníku. Výuka je realizována podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Na rovině“ (ŠVP ZV) založeného

na principech Montessori pedagogiky a projektového vyučování. Aktuálně se ve dvou třídách vzdělává 18 žáků, kapacita školy je využita z 25 %. První ročník s druhým a dále třetí, čtvrtý a pátý ročník jsou sloučeny do společných tříd. Škola eviduje tři žáky absolvující povinnou školní docházku v zahraničí a dalších 23 žáků, kteří ji plní formou individuálního vzdělávání. V době inspekční činnosti identifikovala pět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), pro čtyři z nich byly vypracovány individuální vzdělávací plány. Do jednoho oddělení školní družiny bylo zapsáno všech 18 žáků.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Ředitel školy vykonává funkci necelé dva roky (od 1. 7. 2012), splňuje pro ni kvalifikační předpoklady. Vzhledem k tomu, že jeho pedagogické vzdělání je zaměřené na volnočasové aktivity, zabývá se především manažerskými činnostmi, kompetence pro pedagogické záležitosti (včetně tvorby a úprav zásadních dokumentů v částech týkajících se přímo vzdělávacího procesu) převedl na učitelky a jejich rozhodnutí nekorigoval. V důsledku toho nefungují v pedagogické oblasti kontrolní mechanismy, což se projevilo některými nedostatky jak v průběhu výuky, tak i v příslušné dokumentaci. Například školní řád měl chybně nastavené stupně celkového hodnocení prospěchu na vysvědčení, chyběla možnost „prospěl s vyznamenáním“. Školní matrika neobsahovala všechny školským zákonem požadované údaje, u dvou žáků nebyl po přestupu doložen průběh jejich předchozího vzdělávání, chyběla dokumentace z předešlé školy.

Personální obsazení školy odpovídá jejímu zaměření. Vzdělávací proces zabezpečují dvě učitelky (pouze jedna je kvalifikovaná pro 1. stupeň), obě absolvovaly mnohé kurzy Montessori pedagogiky. Další vyučující bez pedagogického vzdělání učí na částečný úvazek anglický jazyk. Ředitel školy působí jako vedoucí vychovatel školní družiny, částečný úvazek jako vychovatelky mají i obě třídní učitelky. Přínosem pro práci s žáky se SVP je přítomnost dvou pedagogických asistentek. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánované, každý rok je zaměřené na určité téma, letos na sociální klima. Účast pedagogických pracovníků na školicích akcích je vysoká. Ředitel školy směřoval svoje vzdělávání především do oblasti řízení.

Škola sídlí ve staré budově, která dosud neprošla rekonstrukcí. K dispozici má dvě kmenové učebny, pro výuku je využívána i rozlehlá chodba. Zařízení tříd odpovídá netradiční organizaci vzdělávacího procesu, místo žakovských lavic jsou v prostoru rozmístěny různě velké a vysoké stolky se židlemi, což v praxi bylo problematické z hlediska ergonomie. Kladem je vybavení velkým množstvím Montessori pomůcek a dalších didaktických materiálů, které jsou žákům volně k dispozici. Pozitivem je jejich sdílení na internetových stránkách. Učebny jsou vyzdobené pracemi žáků, prostředí působí příjemně, navozuje pohodovou atmosféru. Díky zapojení do projektu EU peníze školám lze ve výuce využít šest počítačů a kvalitní tiskárnu. Vyučování tělesné výchovy probíhá v tělocvičně vojenského útvaru ve větší vzdálenosti od školy, negativem je značná ztráta času při přesunu. Pro venkovní relaxační aktivity poskytuje zázemí školní zahrada, která byla revitalizovaná v rámci projektu Ministerstva životního prostředí. Činnost školní družiny se uskutečňuje zpravidla v kmenové třídě, což je z hlediska účinné relaxace žáků problematické. Naopak podmínky pro školní stravování se zlepšily, žáci od loňského roku mohou využívat školní jídelnu vedlejší základní školy.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu a školné dovolují uskutečňovat vzdělávání na základě zpracovaných učebních dokumentů. Přínosem byl sponzorský dar, určený na vytvoření sociálního fondu pro financování školních akcí potřebným žákům.

Podmínky umožňují realizaci školních vzdělávacích programů, materiální předpoklady se v posledních dvou letech částečně zlepšily. Pozitivem je vysoká účast pedagogických pracovníků na dalším vzdělávání. Negativně se v činnosti školy projevuje převedení řídicích kompetencí v pedagogické oblasti z ředitele na vyučující.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Na rovině“ byl k 1. září 2013 aktualizován podle upraveného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Jeho základními principy jsou individuální přístup k žákovi, rozvoj zodpovědnosti a samostatnosti žáka, učení v souvislostech a bezpečné, partnerské prostředí. Činnost ve školní družině probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu „Odpoledne jako doma“, který je po drobných úpravách v průběhu inspekční činnosti zpracován v souladu s právním předpisem.

Organizace výuky se vyznačuje určitými specifiky oproti jiným základním školám. Vyučovací jednotkou jsou převážně 90minutové bloky. Kmenové třídy fungují pouze formálně. Dvakrát v týdnu (celkem osm vyučovacích hodin) si žáci podle svého okamžitého zájmu vybírají mezi českým jazykem a matematikou (za předpokladu, že ve čtrnáctidenním cyklu splní povinné množství hodin dané ŠVP ZV). Jejich výuky se tak účastní neustále se měnící skupiny. Pozitivem je podpora samostatnosti a zodpovědnosti žáka, ovšem z hlediska psychohygienického a pedagogického je problematické, že se žákům mnohdy kumuluje celodopolední výuka jednoho předmětu (i dvakrát týdně). Dochází pak k poklesu jejich soustředěnosti, upevňování a opakování poznatků je nepravidelné, což může způsobovat potíže s jejich vybavováním. V předmětech projektové vyučování, tělesná výchova, umění a kultura se vzdělávají všichni žáci trvale společně. Anglický jazyk je vyučován od prvního ročníku, všechny hodiny ve všech třídách jsou však soustředěny do jednoho dne v týdnu, což opět není efektivní z hlediska upevňování poznatků.

Ve sledovaných hodinách byla pozitivem příjemná pracovní atmosféra a individuální přístup vyučujících ke každému z žáků včetně respektování jejich osobního tempa. Ve výuce učitelky využívaly metody aktivního učení, které se někdy ve spojení s dogmatickým dodržováním zásad ŠVP ZV stávaly až neúčinnými. Obvykle chyběla průběžná zpětná vazba, žáci ji většinou neměli možnost získat například prostřednictvím pomůcek, ani ji neposkytovaly vyučující. Hodiny se často zaměřovaly na tzv. tvořivé psaní, výstupem však byly zpravidla bezobsažné, obtížně čitelné texty bez jakékoli formální úpravy, či jen obrázky, mnohdy dvouhodinová práce tak nebyla plně efektivní. Obdobné to bylo s pravidelnou úvodní aktivitou „odpověď na otázku dne“, žáci napsali požadované dvě věty, ale dále s nimi nepracovali, cíl byl nejasný. Někdy při práci scházela dopomoc prvního kroku, žáci si fixovali nesprávné postupy, tvary slov apod. Někteří psali v naprosto nepatřičné pozici, jiní používali nevhodné psací potřeby. V matematice občas nebyla dodržena zásada postupu od jednoduchého ke složitějšímu, následně pak docházelo k chybám v odborných termínech. V jedné z hodin byl přítomen žák s povoleným individuálním vzděláváním, jehož dovednosti jevily značné nedostatky, a i v tomto případě nebyla pozorována přiměřená pomoc ze strany pedagoga. Negativem byla chybějící promyšlená dostatečná nabídka pro jednotlivé žáky či ročníky, dle Montessori pedagogiky

tzv. připravené prostředí, vzdělávací proces probíhal spíše nahodile, bez zřetelného cíle. V důsledku toho po dokončení úkolu vyučující mnohokrát nabídly další aktivity až po delší době. Ve výuce občas také chyběla diferenciací, totožné činnosti stejné úrovně byly často nabízeny žákům různých ročníků bez jasného účelu.

Vzdělávání probíhalo za použití Montessori pomůcek, dalších podpurných didaktických materiálů a notebooku. Důležitou součástí vzdělávacího procesu bylo sebehodnocení žáků na konci každého bloku, bylo však spíše formální, nevyjadřovalo míru dosažení úspěchu.

Klíčové kompetence byly ve výuce rozvíjeny vcelku rovnoměrně. Kompetence k řešení problémů i pracovní byly naplňovány během činností na Montessori plánech, sociální a komunikativní kompetence především přirozeně prací ve věkově různorodých skupinách. Pozornost je věnována podpoře čtenářství. V hodinách žáci pracovali s textem, důraz je kladen především na čtení s porozuměním, efektivněji mohly být v tomto směru využity dílny čtení. Čtenářskou gramotnost rozvíjí i spolupráce s krajskou knihovnou. Na rozvoj přírodovědné gramotnosti je zaměřen předmět projektové vyučování, v jeho rámci žáci pozorují přírodu, experimentují, vyvozují závěry, rozvíjena byla i podpora environmentální výchovy, např. péči o zrekultivovaný pozemek.

Při diagnostice i zpracování individuálních vzdělávacích plánů žáků se SVP škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Výuka ve sledovaných hodinách byla směrem k nim individualizovaná, k dispozici byly dvě asistentky pedagoga, což bylo pro vzdělávací proces přínosem.

Ze sledování průběhu výuky bylo patrné, že zejména sociální gramotnost žáků je na dobré úrovni, s tím souvisí i příznivé klima školy. Pozitivem je individuální přístup vyučujících k žákům i snaha o uplatňování aktivizujících metod a forem práce. Dogmatické dodržování principů ŠVP ZV i nepromyšlenost některých činností však vedlo k nižší efektivitě výuky i nedodržení psychohygienických a pedagogických zásad.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

O své činnosti, vzdělávací nabídce i přijímacím řízení škola informuje veřejnost zejména prostřednictvím internetových stránek www.narovine.cz, prezentuje se i v regionálním tisku. Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání postupuje ředitel školy podle platných právních předpisů. V posledních dvou letech došlo k více než čtyřnásobnému nárůstu počtu žáků vzdělávaných formou individuálního vzdělávání. Jeho povolování probíhá na základě formálního vyplnění žádosti. Podle sdělení ředitele školy je důvodem pro jeho souhlasné stanovisko každé vyjádření rodičů uvedené ve formuláři. Negativem je neověření těchto tvrzení zákonných zástupců, a to ani u podmínek.

Ve sledovaných hodinách nebylo při práci žáků uplatňováno průběžné slovní hodnocení výsledků vzdělávání, jak stanovují pravidla pro hodnocení. Podle nich by škola měla využívat při posouzení prací přidělování bodů podle určitých kritérií, což také nebylo zaznamenáno. O dosažené úrovni znalostí a dovedností žáků vypovídají osobní plány v předmětech český jazyk a matematika a dále také jejich portfolia. Z analýzy několika z nich však vyplývá, že podklady dostatečně neprokazují splnění očekávaných výstupů podle ŠVP ZV, zpravidla nebyly zkontrolovány vyučujícím. Hodnocení tak bylo obtížně doložitelné, zpětná vazba, kterou poskytovalo, nebyla dostatečná.

Z analýzy celkového prospěchu na vysvědčení ve školním roce 2012/2013 vyplývá, že prospělo takřka 100 % žáků, jeden neprospívající žák přestoupil v průběhu letošního roku do speciální školy. Pozitivem je využívání slovního hodnocení, což v souladu s principy

školy vytváří pro žáky bezpečné prostředí bez srovnávání a soutěžení. Problematická je však jeho forma, hodnocení mnohdy pouze sumarizovalo probrané učivo, nikoliv úroveň jeho zvládnutí a posun jednotlivce v daném časovém úseku. Nepropracovanost a nepoužívání zřetelných kritérií vede i k nejasnému hodnocení celkového prospěchu. Pro žáky s povoleným individuálním vzděláváním píše hodnocení zákonní zástupci, zahrnují sem i aktivity, které nepřínaležejí do školní výuky, nejsou zahrnuty v ŠVP ZV. Pokud se objeví problémy s prospěchem, nabízí škola individuální pomoc, spolupracuje s rodiči a se školskými poradenskými zařízeními. Kladem je v případě potřeby možnost pravidelné logopedické péče. Výchovná opatření škola nevyužívá, podle tvrzení ředitele se problémy s chováním nevyskytly, pochvaly podle své filosofie škola neuděluje.

Zákonní zástupci jsou s výsledky vzdělávání seznamováni dvakrát ročně při třídních schůzkách, čtyřikrát ročně dostávají písemnou zprávu e-mailovou korespondencí. Pozitivní je snaha o co největší otevřenost vůči rodičům, škola nabízí účast při výuce i na tematických výletech, pořádá vzdělávací akce určené i rodičům.

Škola se snaží o rozvíjení partnerství především s organizacemi, jejichž činnost pomáhá v naplňování kompetencí a obohacuje vzdělávací program (Východočeské muzeum, Keltské muzeum, Divadlo 29 aj.). Funkční je rovněž spolupráce s místními organizacemi (hasiči, městská policie).

Péče o bezpečnost a zdraví žáků i přiměřená forma jejich seznamování s možným nebezpečím se účinně promítá do nulového počtu úrazů. Preventivní program v oblasti rizikového chování klade důraz na sociální klima, vztahy mezi dětmi a toleranci k odlišnostem. Posilování odolnosti vůči sociálně patologickým jevům probíhá převážně během chvilky na „ranní elipse“, dále v rámci pobytů mimo školu (adaptační pobyt, lyžařský kurz). Přínosná je v této oblasti spolupráce se Střediskem výchovné péče Archa Chrudim.

Škola je otevřená rodičům a dalším partnerům. Ověřuje a vyhodnocuje pro žáky nestresujícím způsobem výsledky vzdělávání, nepropracovanost kritérií hodnocení však způsobila, že je obtížně doložitelné (včetně odborné správnosti).

Závěry

- a) K silným stránkám školy patří:
- příznivé sociální klima,
 - zájem pedagogů o DVPP,
 - vysoce individuální přístup k žákům.
- b) Na místě neodstranitelné nedostatky:
- školní řád měl v části pravidla pro hodnocení chybně nastavené stupně celkového hodnocení prospěchu, chyběla možnost - prospěl s vyznamenáním,
 - ve školní matrice nebyl u dvou žáků po přestupu z jiné školy doložen průběh jejich předchozího vzdělávání.

- c) Rezervy byly shledány:
- v malé rozhodovací pravomoci ředitele školy v pedagogické oblasti,
 - v chybějící průběžné zpětné vazbě, což snižuje efektivitu metod výuky
 - v přístupu ředitele školy k povolování individuálního vzdělávání.
- d) Během následujícího období by pro zvýšení kvality práce školy bylo vhodné:
- věnovat pozornost nabídce výukových aktivit, dbát na tzv. připravené prostředí,
 - propracovat hodnotící systém, zaměřit se na tuto oblast i v rámci DVPP.
- e) Od minulé inspekční činnosti došlo:
- ke zlepšení materiálního vybavení školy, podmínek pro školní stravování
 - ke snížení pozornosti věnované hodnotícím procesům.

Pro účely zvýšení dotací podle § 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, je právnická osoba vykonávající činnost školy a školského zařízení celkově hodnocena jako průměrná.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona požaduje

- do 30 dnů odstranění zjištěných nedostatků podle Závěrů písm. b) a zaslání zprávy o odstranění.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina školské právnické osoby s názvem Základní škola Na rovině ze dne 4. 11. 2013
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu základní školy do rejstříku škol a školských zařízení, čj. 20 307/2009-21, ze dne 11. 12. 2009
3. Potvrzení o nabytí účinnosti Rozhodnutí MŠMT ke dni 1. 9. 2010, čj. 20 307/2009-21, ze dne 1. 7. 2010
4. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 23 725/2010-21, ze dne 21. 9. 2010
5. Rozhodnutí MŠMT o zápisu do rejstříku školských právnických osob, čj. 20 301/09-21, ze dne 15. 1. 2010
6. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ve věci zápisu školní družiny do rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 46880/2009 OŠKT, ze dne 22. 12. 2009

7. Potvrzení o nabytí účinnosti Rozhodnutí KrÚ Pardubického kraje ke dni 1. 9. 2010, čj. SpKrÚ 46880/2009 OŠKT, ze dne 15. 7. 2010
8. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, čj. MSMT-30647/2012-25, ze dne 8. 9. 2012
9. Jmenovací dekret ředitele školské právnické osoby ze dne 18. 6. 2012
10. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2012/2013, 2013/2014
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2013/2014 a Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 31. 8. 2013
12. Koncepce rozvoje školy na dobu tří let (2014 – 2017)
13. Minimální preventivní program – školní rok 2013/2014 ze dne 1. 9. 2013
14. Vnitřní řád školní družiny ze dne 20. 5. 2014
15. Školní řád platný od 2. 9. 2013
16. Rozvrhy hodin, školní rok 2013/2014
17. Třídní výkazy, katalogové listy (elektronická matrika) – školní roky 2012/2013, 2013/2014
18. Dokumentace žáků se SVP – školní rok 2013/2014
19. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Na rovině“, platný od 1. 9. 2010, včetně Dodatku č. 1 platného od 1. 2. 2011 a Dodatku č. 2 platného od 1. 9. 2011
20. Dodatek školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Na rovině“ platný od 1. 9. 2013
21. Školní vzdělávací program školní družiny „Odpoledne jako doma“, platný od 1. 9. 2012
22. Třídní knihy – školní roky 2012/2013, 2013/2014
23. Přehled výchovně vzdělávací práce – školní rok 2013/2014
24. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – školní rok 2013/2014

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Helena Slováčková, školní inspektorka

Mgr. Helena Slováčková v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 19. 6. 2014

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jan Sýkora, ředitel

Mgr. Jan Sýkora v. r.

V Lázních Bohdaneč 24. 6. 2014

Připomínky ředitele školy

.....

Připomínky nebyly podány.